

Herinneringen kan je niet verbranden

★★★★☆

FREUD ZA 23/11 - ZA 30/11

| BOURLA | ANTWERPEN |

WWW.TONEELHUIS.BE

Stef Aerts als Freud. FOTO JAN VERSWEYVELD

Met een steekvlam. Zo begint *Freud*, de vrucht van de langverwachte samenwerking tussen Ivo van Hove en de ploeg van FC Bergman. Recht van de schoolbanken steekt Sigmund Freud, vertolkt door Stef Aerts, zijn dagboeken in de fik. Weg zijn de spoken uit het verleden. Althans, dat denkt hij. Laten het nu net herinneringen zijn die als voedsel zullen dienen voor de psychoanalyse, waarmee de Oostenrijker de geschiedenis in zal gaan.

Het filmscript van Sartre dat aan de basis ligt van deze voorstelling zoomt in op de mentale strijd die de jonge zenuwarts moet voeren. Zijn geloof in de rol van het onbewuste bij psychische trauma's stoot op tegenkanting in de medische wereld. De oude garde wil niet af van behandelingen met massages en elektroshocks. Freud lijkt zich bij de visie van zijn leermeesters neer te leggen, tot er toch weer geruchten opduiken van genezing via hypnose. Zelf gelooft hij eerder in de kracht van suggestie om zodoende via gesprekken het verleden op te delven.

De ontvoogding van de jonge Freud is al een toneelstuk op zich waard, ware het niet dat na deze vrij theoretische en ingehouden uiteenzetting nog enkele sprankelende 'cases' volgen. Want een arts kan zoveel *prakkezeren* als hij wil, wat is hij zonder patiënten?

In wat zich ontpopt als het tweede deel van het stuk worden geesteszieken onderzocht en manifesteert zich een nieuw discussiepunt: de relatie arts-patiënt. Hoeveel afstand houd je als professional? En gooi je eventueel ook je eigen verhaal in de strijd?

Deze *Freud* presenteert zich als een diamant met veel facetten, al zijn ze niet allemaal even scherp geslepen. Het belle époque-decor van Jan Versweyveld, inclusief ingenieuze belichting, dompelt je meteen onder in de betere kringen van het 19de-eeuwse Wenen. Met zoveel klasbakken op één podium ervaar je ook weinig moeite om je in de personages te verplaatsen. Soms moedeloos, dan weer koleriek keert Stef Aerts het veelkantige hoofdpersonage binnenstebuiten. En in de rol van de reactionaire arts Meynert blijft Hans Kesting ook nu weer zijn fantastische zelf. Maar dé ontdekking op de planken is Hélène Devos: de Belgische actrice bij ITA speelt haar rol van patiënte Cäcilie niet, zij is het.

Waar het deze coproductie tussen ITA (voorheen Toneelgroep Amsterdam), FC Bergman en Toneelhuis dan wel aan ontbreekt? Evenwicht. Na een lome aanloop schakelt het stuk plots naar sneltreinvaart. Of hangt dat samen met de talloze draken die Sigmund Freud aan het begin van zijn carrière moet verslaan? Het slot toont hoe de dokter uiteindelijk ook maar een mens is. Zelfs een geleerde blijkt niet immuun voor demonen uit het verleden. Herinneringen kan je niet verbranden, je kan ze maar beter onder ogen zien. **(id)**